

WUNDERLAND KINDERGARTEN
WUNDERLAND ÓVODA

OKTATÁSI HIVATAL
BÁZISINTÉZMÉNYE

2018.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

WUNDERLAND KINDERGARTEN
WUNDERLAND ÓVODA

Wunderland Kindergarten a
Szekszárdi Német Nemzetiségi
Önkormányzat Óvodája

7100 Szekszárd, Wesselényi u. 19,

Tel: 74/510 984; 510 982

E-mail: wunderland.ovi@freemail.hu

wunderlandovoda7100@gmail.com

OM 036132

Tartalom

Óvoda adatai	3
I. Bevezető	6
II. Gyermekkép, óvodakép	7
1. Gyermekkép	7
2. Óvodakép	8
III. Az óvodai nevelés feladatai	9
1. Az óvodai nevelés és a nemzetiségi nevelés célja és feladatai	9
2. Az egészséges életmód alakítása	10
3. Az érzelmi nevelés, az erkölcsi és a közösségi nevelés	11
4. Az anyanyelvi az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	12
IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei	14
1. Személyi feltételek	14
2. Tárgyi feltételek	16
3. Az óvodai élet megszervezése	18
Hetirend, napirend kialakítása	18
Dokumentáció, feljegyzések	20
4. Gyermekvédelmi munka az óvodánkban	22
5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése ~~A sajátos nevelés igényű gyermekek nevelése, habilitációs, rehabilitációs tevékenységek~~	23
6. Az óvoda kapcsolatai	24
Az óvoda és a család	24
Az óvoda és a bölcsőde	25
Az óvoda és az iskola	25
Szekszárdi Német Nemzetiségi Önkormányzat	26
Szekszárd megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala	26
Nevelési-oktatási és kulturális intézmények, civil szervezetek	26
Szakszolgálatok	26
Kapcsolataink az óvodai élet során	27
7. Nemzetiségi nevelésünk sajátosságai	27

	8. Innovációk, Jó gyakorlatok	
	9. Az óvoda egyéb tevékenységei	28
V.	Az óvodai élet tevékenység formái és az óvodapedagógus feladatai	29
	1. Játék	29
	2. Vers, mese	30
	3. Ének, zene, énekes játék	31
	4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	32
	5. Egészségfejlesztő testmozgás	33
	6. Külső világ tevékeny megismerése	34
	7. Néphagyományok	35
	Néphagyomány-ápolás, népszokások /hagyományőrzés/	35
	8. Munka jellegű tevékenységek	37
	9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	38
VI.	Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	39
	A kompetencia oktatás képességfejlesztési területei	41
	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	42
	A nemzetiségi nyelvi nevelési folyamat várható eredményei	44
	Az óvodában folyó nevelőmunka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere	45
VII.	Érvényességi rendelkezések, legitimációs záradék	47
	Érvényességi rendelkezések	

Mellékletek

Alapító okirat

A program törvényi és jogszabályi háttere:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A nevelés-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII.17.) Kormányrendelet
- 2011.évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- A nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve kiadásáról szóló 32/2012.(X.8.) EMMI rendelet.
- Intézményünk belső szabályzatai

Óvoda adatai

Az intézmény neve:

Wunderland Kindergarten a Német Nemzetiségi Önkormányzat Óvodája

2. Az intézmény német nyelvű neve:

Wunderland Kindergarten der Szekszárdi Deutschen Selbstverwaltung

3. Az intézmény székhelye, címe: 7100 Szekszárd, Wesselényi u. 19.

4. Az intézmény típusa: óvoda

5. Az intézmény OM azonosítója: 036132

6. Az intézmény férőhelyeinek száma: 249 fő

7. Az intézmény működésének területe: Szekszárd város közigazgatási területe

8. Az intézményalapító neve: Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata

9. Az intézmény fenntartója és irányító szerve:

Szekszárdi Német Nemzetiségi Önkormányzat testülete

10. Az intézmény fenntartójának címe: 7100 Szekszárd, Rákóczi u. 69-71.

Az intézmény alaptevékenysége:

- Óvodai nevelés, ellátás
- Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása:
  - enyhén értelmi fogyatékos gyermekek integrált nevelése,
  - a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek óvodai nevelése integráltan
  - a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő gyermekek óvodai nevelése integráltan
- Nemzetiségi óvodai nevelés ellátás, német kétnyelvű nemzetiségi nevelés
- Egyéb oktatást kiegészítő tevékenység: referencia- intézményi szolgáltatások nyújtása

1. számú melléklet: Alapító okirat

I. BEVEZETŐ

Óvodánk német nemzetiségi kétnyelvű nevelést folytat.

Az intézmény fenntartója a Szekszárdi Német Nemzetiségi Önkormányzat. A német nemzetiségi nevelés kiemelt feladatunk, több mint harminc éves hagyományra tekint vissza. Az óvoda átadásától -1981 májusától- a szülői igényeknek megfelelően, folyamatosan bővült a német nemzetiségi csoportok száma. Mind a 11 gyermekcsoportban német nemzetiségi kétnyelvű nevelés folyik.

Nincs kötelező felvételi körzetünk, Szekszárd város területéről fogadjuk a 3-7 éves korú gyermekeket. Így biztosítottá válik minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetősége.

A pedagógiai programunkat az Óvodai nevelés országos alapprogramjára, a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és a pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve határoztuk meg.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározása:

- a. a gyermeket, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- b. a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;
- c. az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Intézményünk innovatív, nyitott az új pedagógiai törekvések megjelenésére a nevelő munkában.

Lehetőséget biztosítunk óvodapedagógusaink pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesítésére, a gyermek érdekét, védelmét szem előtt tartva.

A gyermekek és szülők jogait és kötelességeit a házirend részletesen tartalmazza a köznevelési törvénynek megfelelően.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

1. Gyermekkép

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, és meglévő hátrányai csökkenjenek.

Óvodai nevelésünk kiinduló pontja, hogy minden gyermek mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény. A gyermek fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. Az óvoda saját pedagógiai tevékenységrendszerrel segíti a gyermekek fejlődését, amely igazodik egyéni testi és lelki szükségleteihez, életkori és egyéni sajátosságaihoz, valamint fejlődési üteméhez. Az óvodai neveléshez minden gyermek számára egyenlő hozzáférést biztosítunk. Fontos számunkra az előítélet-mentes nevelés, a befogadó és toleráns légkör biztosítása. A gyermek minden érzékszervével éli meg környezetét, spontán módon fordul érdeklődésével, kíváncsiságával a pillanatnyi dolgokhoz. A nyelv segítségével megalkotja saját világát.

2. Óvodakép

Az óvoda önálló nevelési intézmény a családi nevelés kiegészítője. Intézményünkben biztosítjuk a gyermekek egészséges, egyéni fejlődésének és nevelésének optimális személyi és tárgyi feltételeit. Óvodánkban komplex nevelésre törekszünk, mely magába foglalja a tevékenységek, témák és a képességek fejlesztése tekintetében a párhuzamosságot, mindezt egymás mellett zajló tevékenységek biztosításával érjük el.

Óvodai nevelésünk célja, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását, a hátrányok csökkentését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását.

Célunk a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság, érdeklődés, a kreativitás előtérbe helyezése és a kompetencia érzés kialakítása, fenntartása, a kudarc nélküli iskolakezdéshez szükséges készségek, képességek, szociális érettség kialakítása.

Fontosnak tartjuk, hogy a tevékenységek sokszínűen, játékba ágyazottan valósuljanak meg a szabad játék hangsúlyozásával.

A műveltség tartalmak, az emberi értékek közvetítése változatos, játékos tevékenységeken keresztül valósul meg, melyek az életkorhoz és a gyermekek egyéni képességeihez igazodnak.

Az alapvető szabadságjogok figyelembe vételével biztosítjuk gyermekeinknek az óvodai nevelés során az önazonosság megőrzését, hagyományaik ápolását, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, különös tekintettel a német nemzetiségi kétnyelvű nevelésre.

Német nemzetiségi kétnyelvű nevelésünk magában foglalja a nemzetiségi hagyományok, szokások ápolását, továbbörökítését, valamint a nemzetiségi identitás megalapozását.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

1. Az óvodai nevelés és a nemzetiségi óvodai nevelés célja és feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi nevelés az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
- német nemzetiségi kétnyelvű nevelés

A nemzetiségi óvodai nevelés az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismerését és elsajátítását, a kulturális hagyományok ápolását és átörökítését szolgálja.

Törekszünk arra, hogy a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése mellett minél teljesebbé váljon a nemzetiség nyelvén folyó kommunikáció. Óvodapedagógusaink a rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel lehetőséget biztosítanak az utánzásra alapuló nyelvelsajátításhoz. A nemzetiségi kultúrkincsből /irodalom, zene, népi játék/ tudatosan felépített tematika segítségével, változatos módon szervezzük meg a nyelvi nevelést. Csoportjaink napi és heti rendjének függvényében rugalmasan alakítjuk ki az egyes nyelvi szituációkat.

Nemzetiségi óvodai nevelésünk célja, a német nemzetiség nyelvének megismertetése, megszerettetése, hagyományok és szokások ápolása, nemzetiségi identitástudat kialakítása, a gyermekek felkészítése a nemzetiségi nyelv iskolai tanulására.

Nemzetiségi óvodai nevelésünk feladata, nyelvi környezet biztosítása a gyermekek számára, az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően, a nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismertetése és megszerettetése, a kulturális hagyományok megőrzése, átörökítése és az identitástudat kialakítása, erősítése.

2. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Feladatunk a rendszeres életritmus, megfelelő napirend, egészségtudat kialakítása, a gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése, a harmonikus összerendezett mozgás fejlődésének segítése, étkezési, testápolási, öltözködési, pihenési, egészség megőrzési szokások kialakítása, edzettségük biztosítása, betegségek megelőzése.

Az óvónő, a fokozatosság betartásával törekszik arra, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégítsék ki szükségleteiket. Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés szervezettségét az óvodába lépéstől biztosítja az óvónő. Az egy csoportban dolgozó óvónők, a dajkák bevonásával megállapodnak a szükségleteket kielégítő szokások pontos menetében, az azonos gyakoroltatás érdekében. Naponta alkalmat biztosítunk a szervezett és szabad mozgásos tevékenységekhez, lehetőség szerint a szabadban.

Feladatunk a környezettudatos magatartáshoz kapcsolódó szokások alakítása.

Óvodánk feladata szakemberek bevonásával, - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A gondozási teendőket német nyelven is közvetítjük. A különböző napi tevékenységekhez (kézmosás, rendrakás, étkezés, öltözködés) mondókázunk, német nyelven adjuk az utasításokat, gyakran énekelve. Ha a német nyelvi nevelést végző óvónőhöz magyar nyelven fordul egy gyermek, németül ismételi meg az elmondottakat és németül válaszol neki.

3. Az érzelmi nevelés, az erkölcsi és a közösségi nevelés

Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés céljai, feladatai: a gyermekek egyéni értékeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösség által, a közösség normáinak érvényesítésével. Nevelési cél, hogy a gyermekek az óvodapedagógusban és az óvodában dolgozóknál társra, ha kell, természetes támaszra találjanak. Mivel a gyermek magatartása érzelmi vezéreltségű, fontosnak

tartjuk, hogy más gyermekekkel és felnőttekkel való kapcsolatuk révén pozitív, kedvező hatások ériék. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

Elengedhetetlen, hogy a gyermeket, érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül óvodakezdéstől az óvodáskor végéig.

Szükséges, hogy a pozitív attitűd, kölcsönös bizalom és érzelmi töltés jellemezze a személyes kapcsolatok kialakítását és mindez segítse óvodapedagógus-gyermek, gyermek-gyermek, dajka-gyermek viszonyát.

Az óvodában folyó tevékenységek - legfőképpen a szabad játék- lehetőséget biztosítanak a gyermeki önérvényesítő, önkifejező törekvések kibontakoztatására, az erkölcsi, szociális érzékenységük fejlődésére, az én tudatuk alakítására.

Olyan pedagógiai környezetet alakítunk ki, amelyben a különbözőség mindenkinek természetes. Az óvónő segítse a gyermekeket abban, hogy elfogadják az eltérő képességű és tulajdonságú társaikat.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) szokás - és normarendszerének megalapozása.

A szülőföldhöz való kötődés, hazaszeretet kialakulásának előfeltétele, hogy a gyermek életkorának megfelelően ismerje szűkebb és tágabb természetes és épített környezetét, annak hagyományait, szokásait, ünnepeit. Fontosnak tartjuk, hogy tisztelje és becsülje, óvja környezetét. Ebben a folyamatban a gyermeket körülvevő felnőttek - szülő, pedagógus, dajka, óvodai dolgozó - példamutató magatartása, kommunikációja elengedhetetlen.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A nemzetiségi kulturális hagyományok identitást alapozó és alakító tevékenységek, amelyek közösségi érzést fejlesztenek és erősítenek. Az élő szokások élményt jelentenek a gyerekeknek, teljes körű átélést biztosítanak, ezáltal pozitív érzelmi viszonyt alakítanak ki a nemzetiségi nyelvhez és kultúrához

4. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat, amely komplexen fejleszti az egész gyermeki személyiséget.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

A szabad játékban kialakult társas kapcsolatokkal fejlesztjük a beszédet, lehetőséget teremtve a párbeszéd kialakulására, a csoportos beszélgetésbe való bekapcsolódásra.

Lehetőséget kínálunk arra, hogy szerep- és szituációs játékok során a gyermekek ismerjék fel és gyakorolják a különböző helyzetekhez illő beszédmódokat, illetve nyelvi eszközök használatát.

Az óvodapedagógus

- használjon nyelvi játékokat beszédfejlesztő céllal, mivel ezek mozgásra, cselekvésre, érzelmi meghatározottságra építve szolgálgják az összefüggő beszéd és párbeszéd fejlesztését!
- teremtsen beszélő környezetet, amellyel fejleszti a gyerekek beszédészlelését, beszédértését, szóbeli emlékezetét, gyarapítja a szókincsét, alakítja nyelvi készségüket, nyelvi kifejezőeszközeiket!
- segítse elő kommunikációs jelzések felismerésének, használatának gyakorlását, figyelembe véve az egyéni bánásmódot és a differenciált fejlesztést!

A játékba integrált tanulási folyamatoknál kiemelkedő fontosságú a helyes, pontos nyelvhasználat, a szóbeli megerősítés, a gyermek kérdéseire adott pontos válasz. Az anyanyelvi és értelmi nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, életkori sajátosságaira, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket. Ezáltal további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Az óvodapedagógus a gyermek egyéni beszédfejlődésének figyelembe vételével ismerje fel beszédsajátosságait, beszédhibáit, szükség esetén kérje logopédus segítségét és működjön együtt vele.

A családdal való együttműködés elengedhetetlen a megelőzés és a korrekció területén, figyelembe véve a szociokulturális hátteret.

Az óvodapedagógusok feladata a migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában.

A valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg és cselekvésen keresztül sajátít el, ezért fontosnak tartjuk, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át, és természetes kíváncsiságát kielégíthesse az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetből. Ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás az óvodai tanulás útja.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek – alkotóképesség- fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

A gyermek alapvetően kíváncsi más nyelvek vonatkozásában is. Elég tudásvágygal és bátorsággal rendelkezik ahhoz, hogy idegen szavakat utánozzon, közben nem tökéletességre törekszik, hanem örül minden szónak, amit más gyerekekkel, felnőttekkel beszélhet. Szeretné, ha megértenék.

Magas színvonalú, gyermek közeli nyelvi nevelést kívánunk megvalósítani, amit játékosan élményekre alapozva az egész személyiség fejlesztését célozva szervezünk. Tudatosan sokat beszélünk a gyermekekkel a nemzetiség nyelvén, láthatóan az óvodapedagógusoknak is örömet jelent a beszéd.

Közben bízunk abban, hogy minden egyes gyermek velünk együtt érti a nyelvet.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

1.Személyi feltételek

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos

feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlesztését speciálisan képzett szakember közreműködésével valósítjuk meg.

Nemzetiségi nevelést végző intézményként további feladatunk, hogy megvalósítsuk a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.

Lehetőséget biztosítunk ahhoz, hogy a migráns gyermekek is megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

A játék óvodás korban a legfőbb tevékenysége a gyermekeknek. Lehetősége szerint a legnagyobb teret és a legtöbb lehetőséget biztosítjuk, változatos módszerekkel az utánpótlás alapuló játékos nyelvgyakorláshoz. Fontos, hogy az óvodába lépés pillanatától kezdve fokozatosan megismertessük a gyermekekkel a nyelv jellegzetességeit, sajátosságait. Egyszerűbb szerepjátékok játszása során a válaszadó szerepet nemzetiségi nyelven is megjelenítjük. Óvodánkban a játékba integrált tanulást komplex formában valósítjuk meg.

Pedagógusképünk:

- széles körű szakmai ismeretekkel rendelkeznek
- célirányosan alkalmazzák tudásukat
- innovatívak, alkalmasak új pedagógiai kultúra kialakítására
- jól kommunikálnak
- empátiával, és határozott döntési képességekkel rendelkeznek
- jártasak a konfliktuskezelésben
- élnek az értékelés, minősítés változatos formáival
- tudnak választani a szakkönyv és programpiacról
- reális énképpel, önismerettel rendelkeznek
- toleránsak, szociálisan érzékenyek
- magas fokú elkötelezettséggel és felelősségtudattal bírnak
- fejlett etikai és morális érzékkel rendelkeznek

- következetesen használják a nemzetiség nyelvét
- ismeri és ápolja a magyarországi német tradíciókat és kultúrát

Dajkaképünk:

- tudatában van modell szerepével
- alkalmazkodó
- jó a kapcsolatteremtő képessége
- rugalmas, kiegyensúlyozott
  - a gyermeket, annak szükségleteivel együtt a középpontba állítja
- figyelmes, együttérzésre képes
- törekszik a nemzetiségi nyelv használatára
- felelősséget vállal tetteiért
- kész fejlődni és változni
- gondoskodik a rendezett, higiénikus környezetről
- együttműködően segíti az óvónő pedagógiai munkáját

Az intézményben dolgozó óvodapedagógusok és a nem pedagógus alkalmazottak rendelkeznek az alkalmazásukhoz szükséges képesítéssel, a törvény által előírt végzettséggel.

Óvodapedagógusok száma: 24 fő

- felsőfokú német nemzetiségi óvodapedagógus végzettség: 19 fő
- felsőfokú óvodapedagógus végzettség: 5 fő

Óvodapedagógusok iskolai végzettsége, szakképzettsége:

- Pedagógus szakvizsga: 6 fő
  - Közoktatási vezető képzés: 2 fő
  - Fejlesztőpedagógiai szak: 2 fő
  - Gyógytestnevelő: 1 fő
  - Mentorpedagógus: 1 fő
- Gyógypedagógus: 1 fő
- Népi kismesterségek oktatója: 1 fő

Pedagógiai munkát közvetlenül segítők:

- Pedagógiai asszisztens 3 fő
- Óvodatitkár 1 fő
- Dajka 11 fő

Óvoda munkáját segítő technikai dolgozók:

Gazdasági vezető, gazdasági ügyintéző: 1-1 fő

Konyhai dolgozók: 2 fő

Karbantartó: 1 fő

2. Tárgyi feltételek

Óvodánk 1981. május 5-én nyitotta meg kapuit. Központi fekvése miatt a város minden részéről jól megközelíthető.

Az épület pavilonrendszerű, 6 pavilonjában 11 gyermekcsoport elhelyezésére van lehetőség. Felvehető maximális gyermeklétszám 249 fő. Egy pavilonban 2 csoport kap helyet, valamint mosdó, WC, öltözők, felnőtt mosdó. Az óvodában találhatóak még egyéb kiszolgáló helyiségek is, és a nagyterem, amely a tornaszoba és egyben többcélú helyiség, nevelői - fejlesztő szoba, és logopédiai foglalkoztató.

Az intézmény beépített alapterülete 1410 m², az óvoda udvarának területe 6188 m². Minden pavilonhoz külön udvarrész tartozik füves résszel, járdával, fákkal, homokozóval és udvari mozgásfejlesztő fajtáékokkal. Óvodánk büszkesége a „Bautzenland” játszóvár komplexum, mely a németországi Bautzen járás adománya.

A Szekszárdi Német Nemzetiségi Önkormányzat 2005. július 1-től az óvoda fenntartói jogát átvette Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatától. A fenntartóváltás után az óvoda neve Wunderland Óvoda.

Óvodánkban jelenleg 11 gyermekcsoport működik, 22 óvodapedagógus gyermek csoportban végez nevelőmunkát, egy fő fejlesztőpedagógus a csoportokon kívül gyógypedagógiai fejlesztőmunkát végez. Az óvodavezetővel együtt összesen 24 óvodapedagógus biztosítja a nevelőmunkát. A nemzetiségi nevelést 18 óvónő végzi, 11 csoportban.

Német nemzetiségi kétnyelvű nevelést végző óvodaként Szekszárd egész területéről fogadunk gyermekeket.

2009-ben a Hermann Niermann Közhasznú Alapítvány támogatásával és a KEOP pályázat keretében megvalósult az óvoda energetikai korszerűsítése, így már korszerű, megújult épületben fogadhatjuk a gyermekeket. Óvodánk udvarának, játszókörnyezetének felújítása /kertrendezés, játékok cseréje/ folyamatosan történik. 2011-ben megtörtént a vizesblokkok cseréje, felújítása. 2014-ben udvari mozgásfejlesztő játékok és teraszárnyékolók vásárlása, a csoportszobák burkolatának cseréje, valamint teraszok felújítása történt.

A csoportszobák berendezési tárgyainak cseréje szintén folyamatos.

Az elmúlt években eszközrendszerünket bővítettük. Intézményünk eszközellátottsága jó. A kompetencia alapú oktatás bevezetésével eszköztárunk folyamatos kiegészítést igényel.

A csoportszobák berendezésénél biztosítjuk azokat a feltételeket, melyek hozzájárulnak a sikeres nevelőmunka megvalósításához.

Az óvoda környezete tükrözi a német nemzetiség kultúráját (folyosógaléria, csoportszobák díszítése) és rendelkezik a nyelv ápolását segítő eszközökkel, pl.: könyvek, játékok...stb.

3. Az óvodai élet megszervezése

Heti rend, napirend kialakítása

A heti rend és a napirend biztosítja a megfelelő feltételeket a gyermekek egészséges fejlődéséhez.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék és a mozgás kitüntetett szerepét. A napi- és heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

A napirendjavaslat tájékoztatást nyújt arról, hogyan épülnek egymásra a különböző tevékenységek.

Ennek alapján minden csoportban az óvónők dolgozzák ki a gyermekek számára leginkább ideális napirendet.

A modellként bemutatott példa korcsoportonként, az egyes évszakok által meghatározott feltételek szerint módosítható.

Az állandó és/vagy ciklusosan megjelenő tevékenységek nyugalmat, folytonosságot, rugalmasságot, támaszt biztosítanak a gyermekek számára.

A párhuzamosan végezhető tevékenységek során az óvodapedagógus alkalmazza a differenciálás és a komplexitás elvét, így hozzájárul a gyermekek egyéni szükségleteihez igazodó sokoldalú, harmonikus fejlődéséhez.

A heti rendet az irányelveknek megfelelően, a nemzetiségi kétnyelvű nevelés megvalósulásával, a szervezett mozgásos tevékenység időrendjéhez és helyhez kötöttségéhez igazodva, a rugalmasság és komplexitás elvét figyelembe véve alakítjuk ki. A nemzetiségi kultúrkincsből és az anyanemzet kultúrájából (irodalom, zene, népi játék) tudatosan felépített tematika segítségével változatos módon szervezi meg a nyelvelsajátítást.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel. A gyermekek megfigyelése folyamatosan történik, fejlődésük nyomon követését félévente írásban rögzítjük a kötelező dokumentációban.

Az intézményünkbe járó kiemelt figyelmet igénylő gyerekeknek a szükséges fejlesztő foglalkozásokat biztosítjuk. Óvodánk pedagógusai a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek a megvalósítására törekszenek. A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert mindenesetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. Az együttnevelés megvalósításában érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülés specifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységeinket, részletesen tartalmazza intézményünk esélyegyenlőségi terve.

Óvodánk gyógypedagógusa és logopédusa által összeállított vizsgáló teszt segítségével történik a gyermekek képességeinek vizsgálata, melyet az óvónők végeznek csoportjukban. Intézményünkben a gyermekek fejlesztését

gyógypedagógus végzi, melyet a részképességek vizsgálata előz meg. A foglalkozások a lemaradó részképességek fejlesztése mentén történnek, az életkori sajátosságok figyelembe vételével, egyénre szabottan a gyermekek képességeinek ismeretében, melynek legmegfelelőbb módja a játékos fejlesztő foglalkozás.

A nemzetiségi nyelvi nevelés a gyermek óvodába lépésétől az iskola kezdéséig tart. A német nyelvi környezetet a törvényben előírt végzettséggel rendelkező német nemzetiségi óvodapedagógusok biztosítják. A nevelő munkánkban mindkét nyelv használata érvényesül, fokozatosan a német nyelv használata válik hangsúlyossá. Hétköznapijainkban a nemzetiségi nyelv folyamatosan jelen van. A nap folyamán adódó összes lehetőséget kiaknázzuk nyelvgyakorlás céljából: párhuzamos tevékenységek szervezésével, differenciáltan, a kompetencia alapú nevelés-oktatás szemléletének megfelelően.

Óvodánk nevelő munkáját kiegészíti a családdal (szülő, nagyszülő), a nemzetiségi intézményekkel, szervezetekkel való együttműködés, különösen a gyermekek nyelvi kultúrájának fejlesztése, a hagyományápolás és a nemzetiségi identitástudat megalapozása és fejlesztése terén.

Óvodánk rendelkezik a nemzetiségi kultúra és nyelv ápolásához szükséges személyi és tárgyi feltételekkel, eszközökkel. Az óvoda folyosóján 1998 óta német nemzetiségi hagyományörző kiállítás tekinthető meg, mely a nemzetiség kultúráját, életmódját, szokásait, hagyományait és tárgyi emlékeit mutatja be.

Dokumentáció, feljegyzések

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyerekek megismerését és fejlesztését különböző, az óvónők által készített feljegyzések, dokumentumok szolgálják. Élve a módszertani szabadság jogával és lehetőségével, a csoportban dolgozó óvónők együtt határozzák meg az elsajátítandó ismeretanyagot, annak elrendezését, figyelembe véve az óvodáskor végére elérendő fejlettségi szintet, a gyerekek egyéni sajátosságait, a csoport összetételét. Fontos, hogy a rendelkezésre álló időkeretet célszerűen és hasznosan osszuk be, úgy, hogy a gyerekeknek minél több idejük legyen az elmélyült, kötetlen, szabad játékra. A csoportban dolgozó óvodapedagógusok munkája összehangolt, jól megtervezett legyen. A magyar és német ismeretek nyújtása tartalmilag kapcsolódjék egymáshoz. Korcsoportonként évente rendszeresen nyomon követjük és feljegyezzük a gyerekek fejlettségi szintjét.

Ehhez saját házi nyomtatványok és a csoportnapló (2000/2001- es nevelési évtől saját tervezésű naplót használunk) is a rendelkezésünkre állnak. Nevelési tervünket egész évre vonatkozóan elkészítjük, félévenként értékelést végzünk. Programunkban a „*fejlődés várható jellemzői*”-t részletesen megfogalmazzuk, így ezzel az óvodáskor végére könnyen el tudjuk dönteni a beiskolázás kérdéseit. **A gyerekek egyéni fejlettségének méréséhez minden gyerekre kiterjedően, saját kidolgozású, ill. standard (DIFER) képességmérő eszközt használunk, melynek eredménye alapján „Egyéni fejlesztési tervet ” készítünk, melyeken jól nyomon követhető a fejlődés és az esetleges elmaradás is.** Óvónőink szívesen használnak korszerű, újabb felmérési módszereket. Ezek segítségével időben kiszűrhetőek a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (például tehetséges, SNI-s) így a különböző fejlesztési eljárásokkal időben tudjuk a megfelelő fejlesztést biztosítani. Ha súlyosabb lemaradást tapasztalunk valamely gyereknél, akkor szakember segítségét is igénybe vesszük. A tehetséges gyermekeknek lehetőséget biztosítunk képességeik kibontakoztatásához.

Javaslat a gyermekek napirendjének elkészítéséhez

Időtartam	Tevékenység
6.30-10.30	Szabad játék a csoportszobában Személyes percek - differenciált, egyéni és mikro-csoportos tevékenységek - szabad játék - vers, mese - ének, zene, énekes játék - rajzolás, mintázás, kézimunka - szervezett és szabad mozgásos tevékenység - a külső világ tevékeny megismerése - munka jellegű tevékenységek - a tevékenységekben megvalósuló tanulás - testápolási teendők - folyamatos tízórai

10.30-12.00	Játék a szabadban - egyéni- és mikro-csoportos tapasztalatszerzés - énekes játékok - séták - szervezett és szabad mozgásos tevékenységek - hagyományápoló programok
12.00-13.00	- ebéd - testápolási teendők
13.00-15.00	- készülődés a pihenéshez mesével, verssel, altatódalokkal - pihenés, alvás
15.00-15.45	- teremrendezés - szervezett mozgásos tevékenység - testápolási tevékenységek - uzsonna
15.45-17.00	- szabad játék a csoportszobában, udvaron - spontán egyéni- és mikro-csoportos tapasztalatszerzés

4. Gyermekvédelmi munka az óvodában

A gyermekvédelmi munka irányítása az óvodavezető feladatkörébe tartozik. Ő gondoskodik a két gyermekvédelmi felelős munkájához szükséges feltételek megteremtéséről. A hatályos törvényeknek és jogszabályoknak megfelelően, a házirendben foglaltakkal kiegészítve határozzuk meg azokat a védő- óvó előírásokat, amelyeket a gyermekeknek, szülőknek, és az óvoda dolgozóinak be kell tartani.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Tájékoztatja a csoportok óvónőit és szülőit arról, hogy milyen problémával, hol, milyen időpontban fordulhatnak hozzá. Tájékoztatást nyújt arról is, hogy az óvodán kívül milyen gyermekvédelmi intézményt kereshetnek fel.
- A csoportokat vezető óvónők jelzése alapján tájékozódik a hátrányos – és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről. Ha szükséges a csoport óvónőivel együtt családlátogatást végez, annak érdekében, hogy megismerje az érintett gyermek családi körülményeit és környezetét.
- Amennyiben a gyermeket veszélyeztető okokat az intézmény adta kereteken belül nem tudja megszüntetni, segítséget kér a városi gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményektől illetve a jegyzőtől.
- Az intézményben- a szülők által jól látható helyen- közzé teszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények címét és telefonszámát.

5. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése: A sajátos nevelés igényű gyermekek nevelése, rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységek:

~~Óvodánk részt vesz a szakérői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integrált nevelésre javasolt sajátos nevelési igényű, enyhe fokban értelmi fogyatékos gyermekek, illetve az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek óvodai nevelésében, amennyiben intézményünk a kijelölt óvoda.~~

~~A rehabilitáció fő területei:~~

- ~~• Az érzékelés, észlelés – vizuális, akusztikus, taktilis, vestibuláris, kinezetziás fejlesztése.~~
- ~~• A motoros készségek fejlesztése.~~
- ~~• A beszéd- és nyelvi készségek fejlesztése, szükség esetén alternatív kommunikációs eszköz használatával.~~
- ~~• A szociális készségek fejlesztése.~~

- A kognitív készségek fejlesztése.
- Az önellátás készségeinek fejlesztése.

A rehabilitáció részben a többi gyermekkel végzett munka során, differenciált bánásmóddal és eszközökkel, részben egyéni vagy kiscsoportos formában valósul meg.

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel végzett munkánkra vonatkozó eljárás: Fokozott figyelmet fordítunk a gyermekek esetleges problémáinak feltárására, a pedagógiai szakszolgálat, majd a szakértői és rehabilitációs bizottság bevonásával közreműködünk a sajátos igények mielőbbi feltárásában.

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 4. §.13. pontja alapján kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek
  - aa) sajátos nevelési igényű gyermek
  - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
  - ac) kiemelten tehetséges gyermek

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

1. A tehetséges gyerekek fejlesztésének biztosítása

Tehetséges gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. A rendszeres megfigyelésből és cselekedtetésből kiindulva a gyermekekről kiderül, hogy melyik az a terület, ahol kiemelkedően jól teljesítenek, vagy fokozott érdeklődést, lelkesedést, kreativitást mutatnak egy-egy tevékenység, vagy problémamegoldás során. Nevelőtestületünk felismerte azt, hogy fokozott figyelmet kell fordítani a tehetségek felismerésére, fejlesztésére, a tehetségigéretnek segítésére már óvodás korban.

Célunk:

- A tehetségre utaló jegyek felismerése minden gyermekben.
- Esélyteremtés, a kiemelkedő képességek kibontakoztatására.
- Erős és gyenge oldalak együttes támogatása.

Óvodapedagógus feladatai:

- Kiemelt képességek felismerése.
- Differenciált képességfejlesztés az óvodai élet keretein belül.
- Képességek kibontakoztatásához lehetőségek biztosítása.
(nemzetiségi-, mozgás-, kognitív képességek-, rajz, mintázás kézimunka-, zenei nevelés területén)
- A dokumentációkban (nevelési terv, fejlesztési terv, egyéni fejlődést nyomon követő lapok) tükröződjön a gyermekekre való odafigyelés, fejlesztés, egyéni differenciált bánásmód, tehetséggondozás.

2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Célunk:

- A gyermekek váljanak alkalmassá a társas együtt élésre, a közösségi szabályok betartására.

Óvodapedagógus feladatai:

- Befogadó, elfogadó, előítéllettől mentes környezet kialakítása
- Közösségi nevelés pozitív irányú erejének megtapasztaltatása,
- A gyermek kapcsolatépítő képességeinek, szociális magatartásának illetve önismeretének fejlesztése.

3. Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Az Alapító okiratunkban foglaltak szerint óvodánk elláthatja a többi gyermekkel együtt nevelhető, szakértői bizottság szakvéleményével rendelkező sajátos nevelési igényű

gyermek nevelését, viszont befogadásuk, segítségük nem jelenthet aránytalanul túlzott terhet a csoportban élő gyerekek, felnőttek számára.

Célunk:

- A sajátos nevelési igényű kisgyermek illeszkedjen be az óvodai csoportba, a csoport fogadja őt be, a közösség hasson rá húzóerőként.
- Optimális körülmények biztosítása a folyamatos fejlődéshez.
- Egyéni fejlődési ütem, képesség, szociokulturális háttér figyelembevételével a hátrányos helyzetből való felzárkóztatás segítése.
- Ezen gyermekek hátrányainak enyhítése, az előítéletek csökkentése.

Óvodapedagógus feladatai:

- A gyermek környezetének minél teljesebb, pontosabb megismerése.
- Kapcsolattartás a szakemberekkel (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus).
- Fejlődésük nyomon követése, fejlődési ütemük rögzítése.
- Egyénre szabott fejlesztési terv kidolgozása a csoporton belüli fejlesztés érdekében.
- Megfelelő kapcsolat kialakítása a családdal, a szülők megnyerése a megfelelő prevenciós munka érdekében.

4. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

A hátrányos helyzetű családok gyermekei kognitív fejlődésükben öt éves korukra lényegesen elmaradnak a kedvezőbb körülmények között élő társaiknál. Tudatos óvodapedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy ezeket a hátrányokat óvodai nevelésünk során csökkenteni tudjuk. Kiemelt jelentősége van a szülőkkel történő együttműködésnek, mely a kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg.

Célunk:

- Társadalmi beilleszkedés elősegítése.
- Hátrányok csökkentése, egyenlő hozzáférés biztosításával.
- Önállóságra nevelés.

Óvodapedagógus feladatai:

- A szociális képességek fejlesztése.
- Anyanyelvi képességek fejlesztése.
- Csoportlétre, szervezeti és társadalmi létre való képesség megalapozása és fejlesztése.

- Igazolatlan hiányzások minimalizálása.
- Az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés.
- A gyermekek fejlődésének nyomon követése, rögzítése.
- A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés.
- A tanulási képességek megalapozása.

6. Az óvoda kapcsolatai

Az óvoda és a család

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodánk esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be. Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának megerősítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. A szülő tud legtöbbet gyermekéről, ő ismeri legjobban gyermeke igényeit, szükségleteit, viszont az óvodapedagógusnak van olyan szaktudása és olyan korosztályi tapasztalata, amely alapján hatékony segítséget tud nyújtani a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében.

Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A kapcsolattartás formái:

- I. Napi kapcsolattartás
- II. Fogadóórák
- III. Szülői értekezletek
- IV. Családlátogatás
- V. Nyílt napok (oviváró program)
- VI. Családi nap
- VII. Hagyományőrző programjaink

- VIII. Szülői Munkaközösség és Óvodaszék összehangolt munkája
- Szükség esetén segítségadás a szakszolgálatokkal való kapcsolatfelvételben, illetve az együttműködés fenntartásában.

A szülőkkal való kapcsolattartást kiemelten fontos feladatként tartjuk számon. Megszervezzük az együttműködés formáit, gondoskodunk az információáramlásról, a szemléletformálásról, mely az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetését hivatott közvetíteni.

A nemzetiségi óvodák sajátos céljairól tájékoztatjuk a szülőket, különösen kiemelve a nyelv- és a kultúra közvetítés egybeolvadó kettős jelentőségét.

Az Óvoda és a bölcsőde

Az átmenet zökkenőmentessé tétele érdekében olyan tartalmi kapcsolatot építünk ki a bölcsődével, melynek során megismerhetjük, segíthetjük egymás nevelőmunkáját.

Az óvodánk kapcsolatot tart a Perczel Mór utcai Városi Bölcsődével.

A kapcsolattartás formái:

1. Ismerkedő és visszatérő látogatások
2. Tapasztalatcserék

Az óvoda és az iskola

Óvodánk a város általános iskoláival kölcsönös kapcsolatot tart.

Az intézmények között a tartalmi kapcsolat folyamatos, fenntartása a gyermekek zavartalan iskolakezdését segíti elő. A kölcsönös érdeklődés hozzájárul egymás nevelési céljainak, elképzeléseinek megismeréséhez, megértéséhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában nyitottak és kezdeményezők vagyunk. Az óvodai élet folyamán kialakítjuk a gyermekekben az iskolához szükséges azon képességeket, melyek lehetővé teszik, hogy a gyermek - belépve abba az életszakaszba, amikor óvodásból iskolássá érik - alkalmazkodni tudjon az iskola által meghatározott szokás - szabály rendszerhez.

A kapcsolattartás formái:

- Látogatások
- Tapasztalatcserék

- Értekezletek
- Továbbképzések
- Előadások
- Egymás rendezvényein, ünnepein való részvétel, közreműködés
- Közvetlen partneri kapcsolatok megbeszélése, tervezése, értékelése

Szekszárdi Német Nemzetiségi Önkormányzat

Óvodánk fenntartója a Szekszárdi Német Nemzetiségi Önkormányzat. Az óvoda a folyamatos szakmai, tárgyi fejlesztés érdekében rendszeres kapcsolatot tart a fenntartóval. Az intézmény pedagógiai munkájáról szóban és írásban rendszeresen tájékoztatja a fenntartót. A működéshez szükséges szabályzatokat, terveket az intézmény vezetője az intézményben működő szervezetekkel együtt készíti el és megismerteti a fenntartóval.

Szekszárd Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

A Hivatal igazgatóságaival intézményünk rendszeres, illetve alkalmankénti kapcsolatot tart fenn. A hivatallal a kapcsolatunk támogató és együttműködő.

Nevelési- oktatási és kulturális intézmények, civil szervezetek

Igény és lehetőség szerint óvodánk kapcsolatot tart városi és városon kívüli intézményekkel, civil szervezetekkel. A kölcsönös kapcsolattartás hozzájárul az óvodai programban megfogalmazott célok, tartalmak megvalósításához. A Szekszárdi Német Nemzetiségi Egyesülettel, valamint a Mondschein Kórus Egyesülettel rendszeres és szoros az együttműködésünk.

Szakszolgálatok

A Tolna Megyei Pedagógiai Szakszolgálattal folyamatos kapcsolatban állunk (pszichológiai vizsgálatok, képességvizsgálatok, véleménycsere, tanácsadás, fogadódóra stb.). A Tolna Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménnyel szükség esetén vesszük fel a kapcsolatot.

Kapcsolataink az óvodai élet során

3. Tolna Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
4. Tolna Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
5. Szekszárd Megyei Jogú Város Humánszolgáltató Központ
  - Családsegítő és Gyermekjóléti Központ
  - Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
6. Védőnői Szolgálat
7. Gyermek-egészségügyi ellátás: óvodaorvos, fogászat
8. Babits Mihály Kulturális Központ
9. Illyés Gyula Gyermekkönyvtár
10. Wosinsky Mór Megyei Múzeum
11. Deutsche Bühne Ungarn, Német Színház

A kapcsolattartások formái módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvodánk nyitott és kezdeményező

7. Nemzetiségi nevelésünk sajátosságai

Együttműködünk más német nemzetiségi óvodákkal. Találkozókat szervezünk, melyeken tapasztalatokat, ötleteket cserélünk, átadjuk jó kezdeményezéseinket és kölcsönösen segítjük és erősítjük egymás munkáját.

Eredményes együttműködésre törekszünk egyesületekkel, iskolákkal, klubokkal, múzeumokkal, tájházakkal.

A tágabb környezetre való nyitás esélyt jelent a német nyelvi fejlesztésre. Új kiegészítő tanulási helyszíneket határozunk meg az óvodán kívül, amelyeket tapasztalatszerzésre, tanulásra használunk. Partnerkapcsolatot ápolunk német pedagógiai intézményekkel. ~~tagjai vagyunk a német óvoda—iskola egyesületnek.~~

Nyelvi- és kulturális programjainknak aktív nyilvánosságot biztosítunk. Pedagógiai munkánk közzétételére minden lehetséges fórumot és kommunikációs eszközt felhasználunk.

Kapcsolatot tartunk más óvodákkal, intézményekkel:

- a Deutsche Bühne-vel, hogy minél több nyelvi élményben részesüljenek a gyerekek. Fontos, hogy az óvodásaink más környezetben is ismerjék fel a nyelv hangzását.
- a Dienes Valéria Általános Iskola Grundschule-val, ami megkönnyíti az óvoda-iskola átmenetet.
- Német Nemzetiségi Egyesület- Német Klubjával
- Mondschein Kóruossal
- Régiónk német nemzetiségi óvodáival
- Institut für Auslandbeziehungen
- Ungarndeutsches Pädagogisches Institut
- Euro – Schulen gGmbH Tauberbischofsheim

8. INNOVÁCIÓK, JÓ GYAKORLATOK

INNOVÁCIÓK:

Óvodánkban a TÁMOP 3.1.4 „Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés innovatív intézményekben „című (2009-2010) pályázat megvalósításakor a következő innovációk készültek el, melyek beépülnek óvodai mindennapjainkba:

- Madárbarát hét
- Német nemzetiségi hét (Pünkösöd előtt)
- Egészség hét

Madárbarát hét

Felgyorsult és felborult értékrendű világunkban sok mindenre odafigyelünk, viszont a természet megismerésére, szeretetére és megóvására már kevésbé. Ezért tartjuk fontosnak, hogy az óvodai nevelés keretében kiemelten foglalkozzunk természeti környezetünkkel.

A természet megszerettetése, védelme, a tiszta környezet iránti igény alapjainak lerakása fontos feladata a kisgyermekkorai nevelésnek. Óvodánk 2009 óta Madárbarát Óvoda. A Madárbarát hét programjait májusban a Madarak és fák napja köré szervezzük.

Célunk:

- A gyermekek a külső világ tevékeny megismerése során tapasztalatokat szerezzenek szűkebb és tágabb természeti- emberi- tárgyi környezetük formai, mennyiségi és téri viszonyairól.
- A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony alakuljon a természethez, megtanulják annak védelmét, az értékek megőrzését.
- A gyermekek miközben felfedezik környezetüket, olyan tapasztalatok birtokába jussanak, amelyek a környezetben való, életkoruknak megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Óvodapedagógus feladatai:

- A környezet tevékeny megismerésének biztosítása.
- A spontán és szervezett tapasztalat-és ismeretszerzés biztosítása.
- A gyermekek önálló véleményalkotásának, döntési képességeinek elősegítése.

Német nemzetiségi hét

Német nemzetiségi nevelést folytató intézményként magától értetődő számunkra, hogy a nemzetiségi szokások és hagyományok ápolására minden lehetőséget megragadunk. Mivel a hazai németiség egyik kedvelt tavaszi ünnepe a pünkösöd, úgy gondoltuk e köré az ünnep köré szervezzük ezt a programsorozatot.

Célunk:

- A figyelem felkeltése a tevékeny német nemzetiségi hagyományápolás iránt.
- Hagyományok megőrzése, a gyermekekkel való megismertetése.

Óvodapedagógus feladatai:

- A hagyományőrző programokon való aktív részvétel.
- Élményt nyújtó programok, tevékenységek, tapasztalatszerzések szervezése.
- Beszédhelyzetek teremtése a nemzetiségi nyelv használatához.

Egészség hét

Gyorsan változó, elvárásokkal teli világunkban kevés figyelmet fordítunk az egészségünkre. Helytelen táplálkozási szokásaink, mozgásszegény életmódunk, a nem megfelelő életvitel következményeivel naponta találkozunk.

Folyamatos, egész éves egészségnevelő munkánk lezárásaként szervezzük meg ezt a programsorozatot, mellyel egyfajta holisztikus, „ép testben ép lélek” szemléletet szeretnénk közvetíteni.

Célunk:

- Egészséges életmódra nevelés kialakítása.
- Helyes táplálkozási, higiénés szokások megerősítése.
- Az egészségmegőrző testmozgás fontosságának tudatosítása.

Óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek testi, lelki fejlődésének sokoldalú elősegítése.
- Színes, tevékeny programok szervezése, az aktivitás fokozása.
- Helyes életvezetési szokások alakítása.

JÓ GYAKORLATOK:

1.Német nemzetiségi hagyományápolás az óvodában

Óvodánkban már a kezdetek óta kiemelt figyelmet fordítottunk a német nemzetiségi hagyományok ápolására, megőrzésére, a nemzetiségi identitástudat kialakítására. Legfontosabb feladatunk a német nemzetiségi kétnyelvű nevelés, a hagyományápolás. Óvodánk tükrözi a nemzetiség kultúráját, életmódját, szokásait, hagyományait, és tárgyi emlékeit. Tárgyi értékei állandó kiállításon, folyosógalériánkon tekinthetők meg.

A néphagyomány ápolás óvodai életünk szerves része, ezáltal színesebbé, gazdagabbá tesszük az óvodai élet tartalmát, eszközrendszerét.

Hagyományápolásunk tevékenységközpontú, mely meghatározó élményekhez juttatja a gyerekeket különböző tapasztalási formák által. Nagy hangsúlyt fektetünk a hagyományok tiszteletére és a szülőföld szeretetére.

A német nemzetiségi hagyományok ápolása magában foglalja úgy a hétköznapiakat, mint az ünnepeket.

A gyermekek életkori és egyéni sajátosságait figyelembe véve örömteli cselekvéseken keresztül ismerik meg a hétköznapi és ünnepi szokásokat. Ezek a tevékenységek, élmények a hagyományok tiszteletére, továbbörökítésére, az identitástudat megalapozására ösztönöznek.

A hagyományápoló projekten keresztül különböző tevékenységekkel komplexen fejlesztjük a gyermeki kompetenciákat.

Jó gyakorlatunk nagymértékben hozzájárul a gyermekek kulcskompetenciáinak fejlesztéséhez.

A gyermekek egyéni fejlettségi szintjét és életkori sajátosságait figyelembe véve komplex, több szempontú, közvetlen tapasztalásra, élményszerzésre épül a hagyományok ápolása, átörökítése, melyet a gyermekek óvodába lépésétől kiemelt feladatunknak tekintünk. A néphagyományőrző tevékenységek lehetőséget nyújtanak az óvodai mindennapokban a komplexitásra (komplex személyiségfejlesztés), a differenciálásra (egyéni képességek figyelembe vétele), a párhuzamosan zajló tevékenységekre (több tevékenység felkínálása azonos időben), a rugalmas napirendre. Az együtt tevékenykedés élmény dús, ezáltal a gyermek érzelmi nevelésére, alkalmazkodóképességére kedvezően hat.

Minden gyermek számára egyenlő hozzáférést biztosítunk a hagyományápoló programjainkon való részvételre.

Kiemelt hangsúllyal kezeljük a német nemzetiségi néphagyományok ápolásán keresztül az érzelmi, esztétikai, közösségi, erkölcsi, szociális kompetencia területek fejlesztését.

Nemzetiségi óvodai nevelésünkben biztosítjuk a nemzetiség önazonosságának megőrzését, ápolását, átörökítését, nyelvi nevelését a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Jó gyakorlat céljai:

- A gyermekek harmonikus fejlesztése a népszokásaink, hagyományainak gazdag eszköztárával.
- A német nemzetiség hagyományait már óvodás korban megalapozni és tovább ápolni.
- Lakóhelyünk környékén fellelhető nemzetiségi hagyományok megismertetésével, bemutatásával nemzetiség szemlélet kialakítása a gyermekekben.

Óvodapedagógus feladatai:

- Beszédhelyzetek teremtése a nemzetiségi nyelv használatához a mindennapos tevékenységek közben.
- Játékos módszerek, változatos tevékenységek biztosítása a nyelv elsajátításához.
- A német nemzetiségi lét, hagyományok megóvására való törekvés.

- A gyermekek harmonikus fejlesztése a néphagyomány ápolás gazdag eszközrendszerével.
- A német nemzetiség hagyományait már óvodás korban megalapozni és tovább ápolni.
- A nemzetiségi hagyományok megismertetésével, bemutatásával német nemzetiségi identitástudat kialakítása.

2. Játékos lábtorna óvodásoknak

Játékos lábtorna óvodásoknak elnevezésű jó gyakorlatunk egy olyan preventív jellegű, játékos, mozgásos program, mely elsősorban a lábstatikai problémák megelőzésére fókuszál. Programunk alkalmas az egészségnevelésre, a mozgásfejlesztésre, az egészségügyi felvilágosításra, az elmaradt mozgásbeli készségek fejlesztésére és segítséget nyújt az egészséges életmód kialakításában. Az óvodába kerülés pillanatától kezdődően alkalmazható az óvodáskor végéig, és minden gyermekre kiterjed. Áttekinthető, egyszerűen alkalmazható, biztosítja a differenciálás lehetőségét, figyelembe veszi a gyermekek életkori sajátosságait, általa az óvodások kompetenciái intenzíven fejlődnek.

Nincs különösebb hely,- vagy eszközigénye, csoportszobában és tornatermi körülmények között egyaránt megvalósítható, a legegyszerűbb, rendelkezésre álló anyagokkal, eszközökkel, vagy akár eszköz nélkül is alkalmazható. A napirendbe bárhol beilleszthető, testnevelés foglalkozás részeként vagy mindennapos testnevelés keretein belül. A pedagógus saját ötleteivel tetszés szerint továbbfejlesztheti, saját és a csoportja igényeihez alakíthatja.

A lábjáték aktív mozgástevékenységgé fejleszti a lábat, mint mozgásszervet, gazdagítja működését, tökéletesíti, segíti új mozgásformák kialakulását. Ezáltal a láb teljesítőképessége megnő, harmonikusabban, rugalmasabban viseli a testsúlyt, természetes tartást, helyes járást eredményez, ami az egész mozgásfolyamatot pozitívan befolyásolja. Hat a gyermekek értelmére, találékonyságára, kombinatív készségére, fejleszti az izomkoordinációt, az egyensúlyérzékletet.

A programban a játékos lábtorna gyakorlatok mozgásanyaga korcsoportonkénti ajánlásban szerepel.

Jó gyakorlat céljai:

- A boltozatot tartó izmok megerősítése, és a boltozat lehetőség szerinti korrekciójának elősegítése.
- A láb fogó funkciójának gyakorlása.
- A játékos mozgásra való törekvés.

Óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek egészségnevelése, lábstatikai problémák megelőzése.
- A gyakorlatanyag új ötletekkel történő gazdagítása.
- A tapasztalatok továbbadása.

9. Az óvoda egyéb tevékenységei

Óvodánkban minden gyermek számára - egyenlő hozzáférést biztosítva igénybe vehető: ~~k-az alábbi szolgáltatások-~~

- a német nemzetiségi néptánc
- a gyógytestnevelés
- a logopédiai ellátás
- a fejlesztő foglalkozások
- a hitoktatás /katolikus, református/

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

1. Játék

A játék a gyermek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Kiemelt jelentőségű a tájékozódás, az élményszerzés és a mozgásfejlesztés szempontjából.

Meghagyjuk a játék semmi mással nem helyettesíthető szerepét, funkcióját a gyermek életében. A játékon keresztül tapasztalja meg a körülötte lévő világ sokszínűségét, szerzi ismereteit, tanul, örömhöz, sikerélményekhez jut. A játék a gyermek számára a legfőbb élményforrás, ugyanakkor a személyiség fejlesztésének színtere, a cselekvéses tanulás, készség,- képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

Az egész nap egy „időkeret”, amely során, a játék szabadon választott, önként vállalt, örömteli tevékenység.

A játéktevékenység a gyermek óvodába érkezésekor kezdődik. A gyermekek ettől kezdve szabadon választott játékkal játszhatnak, egyedül, egymás mellett, kisebb csoportokban. A játék folyamatosságát, zavartalanságát a folyamatos napirend jól biztosítja. Az óvodában kiemelt a szabad játék túlsúlyának érvényesülése. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett szükség és igény szerinti együttjátszásával támogató, serkentő, ösztönző magatartásával éri el. A napirendünk megvalósításában kiemelt szerepet kap a nevelőmunkát segítő dajka.

A napi életszervezésben az óvónő törekszik arra is, hogy a gyermekek minél több időt kapjanak a tartalmas udvari játéktevékenységhez, a szabadban történő mozgáshoz.

A gyermek, aki játszik, játszva illetve játékosan tanul. A szabad játékban alakulnak társas kapcsolatai, közösségi emberré formálódik, gazdagodik érzelmek világa.

A pedagógus, aki támogat, inspirál, közvetít, feltételeket teremt, szükség és igény szerint játszik, szükség és igény szerint segít, partnerségre törekszik.

Biztosítja a játékhoz szükséges időt, helyet, és a megfelelő csoportléggörd, a képességfejlesztéshez szükséges eszközrendszert.

A játékot a tanulás királyi útjának tekintjük. Ezt az alapelvet követjük a német nyelvi nevelésben is. Sokféle játéklehetőséget kínálunk, melyek egyben alkalmak a német nyelv elsajátítására.

Beleéléssel veszünk részt a játékban és közben németül beszélünk. Német nyelvű cselekvéseket kezdeményezünk. Az irányított játékban sokszínű kreatív játékkal és játékformákkal ismertetjük meg a német nyelvet.

2. Vers, mese

A tevékenység célja a gyermekek érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődésének, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása. A játékos, mozgással kísért verselés, mesélés, mondókázás, bábjáték, dramatikus játék az érzelmi biztonság kialakításának és az anyanyelvi, nyelvi kompetenciák fejlesztésének leghatásosabb eszköze.

Az általunk nyújtott irodalmi élmények legfontosabb feladata az önmegismerés, a beilleszkedés a körülöttünk lévő világba. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában- feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges megfelelő viselkedésformákat. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Az óvodapedagógusaink feladata a felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása, életkornak, fejlettségi szintnek megfelelően, melyben jelenjenek meg a népi, klasszikus és kortárs irodalmi művek. A tartalmi kiválasztásnál törekszünk arra, hogy érvényesüljön a gyermeki élményvilág színessége, játékossága, a gyermeki kíváncsiság, érdeklődés, humor és a tragikumot feloldó hatás.

A vers- és mesealkotással, bábjátékkal, dramatikus játékkal lehetőséget biztosítunk a szabad önkifejezésre.

Lehetőség szerint kihasználunk minden alkalmat arra, hogy minél több mondókát, verset, mesét halljanak a gyermekek nemzetiségi nyelven.

Igényesen választjuk a vers- mese anyagunkat, merítünk a néphagyomány kincseiből. Rövid népmesék közvetítésével nyelvi környezetet biztosítunk.

A mesevilágon keresztül az óvónő a helyes, kifejező, szép beszédével és előadásmódjával próbálja közelebb hozni a német nyelvet a gyermekekhez. A meséből adódó dramatizálási lehetőségek kihasználására bátorítjuk a gyermekeket

3. Ének, zene, énekes játék

„Mindenkinek az a zene tetszik legjobban, amelyhez gyermekkorában szokott. A korán fejlesztett jó ízlés nehezen rontható el később. Ezért ügyeljünk az első benyomásokra. Az egész életre kihatnak.”

Kodály Zoltán

A zenei nevelés célja a közös éneklés, közös játék örömeinek a megéreztetése, a zene megszerettetése. Az együttmozgás, tánc mindmégannyi elemet tartalmaz, ami pozitívan befolyásolja a személyiségfejlődést. Fontos a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának a formálása. Az élményt nyújtó közös ének- zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

A népdalok éneklése, hallgatása a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

Arra törekszünk, hogy a gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket. A gyermekek a jóízű játékok közben közvetve szerzik meg a zenei készségeket és ismerik meg az alapfogalmakat.

Feladatunk a felhasznált zenei és zenehallgatási anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása, a nemzeti hagyományokhoz kötődő dalok, a népdalok, az énekes népi játékok, a kortárs művészeti alkotások és más népek dalai közül. A felnőtt minta spontán utánzásra, a zenei önkifejezésre, és kreativitásra, valamint hangszerek kipróbálására ösztönzi a gyerekeket. A zene képes felkelteni és fokozni az aktivitást, szabályozni a feszültséget; indulatokat kelt és levezet, nyugalmat teremt, a legkülönbözőbb érzelmeket mobilizálja, serkenti a képzeletet, emlékezetet, befolyásolja a közérzetet, alakítja a viselkedést.

További zenei élményeket biztosítunk hagyományápoló programjaink alkalmával, ahol találkozhatnak a hangszeres élő népzenevel.

Mindennapjainknak természetes kísérője a nemzetiség nyelvén folyó közös éneklés, dalolás, együttjátszás, táncolás. Megismertetjük a gyermekeket a német nemzetiség jellegzetes hangszerével, a tangóharmonikával, a népi játékokkal, népdalokkal és gyermektáncokkal, egyszerű tánclépésekkel. Elsősorban a népi dalanyagból válogatunk.

A hagyományőrző programokon a gyermekekkel német néptáncot táncolunk népviseleti ruhában.

4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés képzalkotás és kézimunka fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

A tevékenység célja a gyermek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezésének, tér- forma- szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységének, szép iránti nyitottságának, igényességének alakítása.

Feladatunk, hogy folyamatosan biztosítsuk a feltételeket a mindennapi szabad játékban is a változatos, sokféle technikát alkalmazó, sokféle alapanyaggal megismertkedő ábrázoló tevékenységhez, építéshez és a műalkotásokkal való ismerkedéshez.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek egyéni fejlettségükhöz és képességeikhez mértén leljk örömet az alkotó tevékenységekben, gyönyörködjenek saját munkáikban, a művészeti és népművészeti szépségekben. A saját élményeken alapuló cselekményes témákban megjelennek a mesék, versek, énekes játékok, ünnepek eseményábrázolásai is.

A munkához szükséges alapanyagok összegyűjtésében a szülők is részt vesznek.

Minden évszakban kihasználjuk a természet kínálta lehetőségeket a tapasztalatszerzésre, kreatív önkifejezésre.

A gyermekekkel megismertetjük a különböző ábrázoló technikákat, tevékenységek eszközeinek nevét és a színeket. Megismerik és életkoruknak, valamint egyéni fejlettségüknek megfelelően alkalmazzák a tevékenységek során használt kifejezéseket. Gyermekeink megismerkednek a magyarországi németek szimbólumaival (rozmaring, jellemző színek, motívumok, minták, hímzések).

Olyan kreatív kezdeményezéseket hozunk létre, amelyben a gyermekek régi magyarországi német kézműves- mesterségeket ismerhetnek meg (fazekas, kékfestés, szövés, gyöngyfűzés, pacskerkötés). Hagyományőrző programjaink alkalmával, hagyományos süteményeket sütünk, idősebb kolléganők, nagyszülők segítségével.

5. Egészségfejlesztő testmozgás

Minden gyermek, mozgással kezdi megismerni az új világot, amibe beleszületett. A mozgás a gyerekek számára nélkülözhetetlen, hatással van egész életükre, növekedésükre, semmi mással nem helyettesíthető és nem pótolható a testi és lelki fejlődésük során.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszicho motoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltató-, és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Mindezek nagymértékben

hozzájárulnak a tanulási képességek, kompetenciák kialakulásához, fejlődéséhez. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A szervezett és a szabad mozgásos lehetőségek biztosításával segítjük elő a térben való tájékozódás, a helyzetfelismerés, alkalmazkodóképesség, együttműködő képesség, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását. A megfelelő mozgáslehetőségek – közvetett módon - kedvező hatással vannak a pszichikus tulajdonságok, az érzékelés, észlelés, a megértés, a képzelet, az emlékezet, a gondolkodás fejlődésére is. Az óvodás gyermek nagyfokú mozgásigényéből adódóan kiemelt helyet és szerepet biztosítunk a szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára. Törekszünk arra, hogy a rendszeres testgyakorlatok, a sport a mozgás a mindennapi élet része legyen, illetve a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Változatos lehetőségeket biztosítunk, hogy a gyermekek a német nyelvű mozgásos játékokat szívesen, örömmel végezzék. Az egyszerű feladatokat, utánzó mozgásokat az óvónői minta alapján sajátítják el.

6. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek környezetében való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a helyi néphagyományok, szokások és tárgyi kultúra értékeit. Megtanulja ezek szeretetét, védelmét. Pozitív érzelmi viszony alakul ki a természethez, az emberi alkotásokhoz.

Fontos a közvetlen tapasztalatszerzés, mely lehetőség szerint a természetes környezetben történik. Színterei: az óvoda udvara, az óvoda közvetlen és tágabb környezete.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti- emberi- tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól.

A matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek birtokába jutva és azokat a tevékenységeiben alkalmazva felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat. Alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségi szemlélete.

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermekek számára a környezet tevékeny megismerését.

Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

Fontos a különböző szervezeti formákban szerzett tapasztalatok közös összegzése, a megfigyelésekből adódó vélemények cseréje.

Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A gyermekek megismerik közvetlen és tágabb környezetüket, német nyelven. A külső világ tevékeny megismerését, tapasztalatszerzést, ismeretek gyarapítását változatos, párhuzamos tevékenységekkel közvetítjük. Matematikai tapasztalatszerzés során ismerkednek matematikai fogalmakkal német nyelven.

Lehetőségeinkhez képest eredeti helyszíneken juttatjuk élményhez a gyermekeket (szüret, pince, kukoricatörés, rét, gyümölcsöskert, piac, bolt)

A szülőkkel együtt szervezünk kirándulásokat, megfigyeljük környezetünket, ellátogatunk kiállításokra, megtapasztaltatjuk a gyerekekkel a növények fejlődését.

Minden évszakban szervezünk természeti változásokat megfigyelő sétákat (szőlőskert, erdő, kiskertek).

Ilyenkor terméseket is gyűjtünk és németül megnevezzük azokat. Lehetőség szerint megnézzük az állatok etetését, gondozását.

7. Néphagyományok

Néphagyomány ápolás, népszokások / hagyományőrzés /

Programunk a néphagyományőrzést, a népi kultúra ápolását az óvónők feladatának tekinti. Az óvónőink beépítik a kisgyermekek nevelésébe mindazon értékeket, melyek a folklórban megőrzésre érdemesek. Megteremtjük azt a miliőt, amelyben az óvodába lépés első pillanatától a nevelés szerves része a hagyományápolás. Így a modern világgal ötvöződve tovább él a népi kultúra, s a mai gyerekek is megtalálják

benne a szépséget, örömet és a követendőket. Az óvodánk természetes közege a hagyományőrzésnek.

A néphagyomány tartalma az egyes tevékenységformákban:

Vers, mese, dramatikus játék: népmesék, mondókák, közmondások, rigmusok, időjósok, névcsúfolók, találós kérdések.

Ének, zene, énekes játékok: mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene, néptánc.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka: tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, szövések, gyöngyfűzés, agyagozás, mézeskalácssütés.

A külső világ tevékeny megismerése: találós kérdések, népi jósok, jeles napok, népszokások.

Mozgás: ügyességi és sportjátékok.

Az óvodában megtartott jeles napok időrendben, s azok tartalmai:

- Mihály nap /szept. 29/
- Szüret
- Őszi német nemzetiségi hét-Márton nap
- Advent/nov. 30. utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig/
- Mikulás /dec.06./
- Luca /dec.13./
- Karácsony /dec.24-25-26./
- Farsang /vízkeresztől hamvazó szerdáig/
- Kiszé / télűző, tavaszcsalogató ünnep/
- Húsvét /az első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap/.
- Májusfa állítása és kitáncolása.
- Tavaszi német nemzetiségi hét

- Pünkösd / Húsvét után 50.nap/.

A hagyományápolás ajánlott tartalmai:

Minden jeles napot egy hosszabb előkészület vezet be, amelyhez a gyerekek kíváncsiságát kielégítve folyamatosan biztosítunk változatos tevékenységeket.

Hagyományok ápolása közben az együttjátszást, együttmunkálkodást, tervezgetést örömtelivé, várakozás időszakát izgalmassá tesszük. Törekszünk arra, hogy az ünnep külsőségeivel együtt vidám hangulatú, felszabadult együttlét legyen.

Célunk:

- a német nemzetiség hagyományait, kultúráját, nyelvét már óvodás korban megismertetni, ápolni és továbbörökíteni.
- Lakóhelyünk környékén fellelhető nemzetiségi hagyományok megismertetésével, bemutatásával nemzetiségi szemlélet kialakítása a gyermekekben.

Ezt szolgálja többek közt a folyosón található nemzetiségi kiállítás, mely nagyszülők padlásain és szekrényeiben féltve őrzött régi nemzetiségi tárgyakat, eszközöket és ruhákat rejt. Tartalmát folyamatosan bővítjük, színesítjük.

Óvodánkban nemzetiségi hagyományőrző táncoktatás folyik. A nemzetiségi tánccsoportokat szakképzett táncoktató vezeti. Résztvevők az 5-6 éves gyermekek. A foglalkozások célja a népi játékok, német dalok, elemi tánclépések megtanulásával a néphagyományok felelevenítése, megőrzése; továbbélésének biztosítása, nyelvjárásokkal való megismerkedés.

Arra törekszünk, hogy a városban élő gyermekekhez közel hozzuk a még fellelhető német nemzetiségi kultúra remekeit. Gyűjtőmunkánk során folyamatosan kutatjuk az idősebb generáció körében a még meglévő ősi kultúra maradványait, kézműves tevékenységeket, / kosárfonó, pacsker készítő, hímző, babaöltöztető, klumpakészítő, fánk- és kuglófsütő / a német nemzetiségi dalokat, verseket és játékokat.

8. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munkajellegű játékos tevékenység (az

önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi és egyéb munka)

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, képességek, attitűdök, tulajdonságok kialakítása a célunk, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek személyiségfejlődését, közösségi kapcsolatait, kötelességteljesítését. A gyermek munkajellegű tevékenysége önként – azaz örömmel és szívesen - végzett aktív tevékenység, mely az óvodapedagógustól tudatos szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos, konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel. A munkajellegű tevékenység is tartalmaz játékos elemeket. Az önként vállalt feladatok, munkafolyamatok végzése során megéli a gyermek a közösségért való tevékenykedés örömét is, mely a normák, szabályok kialakulásához vezet.

Feladatunk a cselekvő tapasztalatszerzés biztosítása, melyet a gyermekek önálló vállalás alapján végeznek. A gyakori dicséret, a konkrét, reális személyre szabott értékelés, pozitív megerősítés alkalmazásával elérjük, hogy a gyermekek szívesen vesznek részt a munkában. Az óvónő és a dajka közös megállapodás alapján alakítja ki a munkajellegű tevékenységek szabályait, összehangolt cselekvésláncát, és következetes betartatását.

A gyerekek megismerik és életkorukhoz, egyéni képességeikhez mérten alkalmazzák a munkajellegű tevékenységekhez kapcsolódó német nyelvű kifejezéseket, közléseket. (testápolás, öltözködés, rendrakás, étkezés, naposság, egyéb munka jellegű tevékenységek)

9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Ebben az életkorban az igazi ismeret az, amit a gyermek önmaga szerez meg. Mindennek az alapja, hogy a gyermekek érdeklődésére, cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira épüljön az ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységrendszer. Célunk a tanulást támogató környezet kialakítása, gyermek kompetenciáinak fejlesztése.

Az óvodapedagógus által teremtett problémahelyzetek megoldása elősegíti a gyermek kreativitásának fejlődését, lehetőséget ad a felfedezésre és a cselekvéses

tanulásra. Fontos a személyre szabott, egyéniséghez igazodó differenciált, pozitív értékelés, mely hozzájárul a gyermek személyiségének kibontakozásához.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

VI. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben, majd az iskolában, az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, értelmi és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.
  - a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus

finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) Az érzelmileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.

Az egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a

kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi. A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

~~4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.~~

~~5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.~~

A kompetencia alapú oktatás képességfejlesztési területei

Értelmi képességek	Szociális képességek	Kommunikációs képességek	Testi képességek
1. Kognitív szféra a) Gondolkodási műveletek - Fogalomismeret, tájékozottság - Összehasonlítás, megkülönböztetés - Következtetés, ítéletalkotás, analízis, szintézis	1. Társas kapcsolatok, játék, viselkedés, neveltségi szint, szokásismeret a) Társas magatartás, közösségi szokások, együttműködési	1. Nyelvhasználat a) Az összefüggő, folyamatos beszéd megjelenése b) A beszéd tisztasága a nyelvhelyesség 2. Verbális kommunikáció a) beszédértés	1. Nagymozgások a) Mozgáskoordináció, motoros képességek b) Téri tájékozódás nagymozgással, a cselekvés szintjén 2. Finommotorikus mozgások

<p>- Konkretizálás, általánosítás, csoportosítás, osztályozás</p> <p>- Számfogalom, téri, időbeli viszonyok, szimmetria, szerelítés</p> <p>b) Pszichikus funkciók működése</p> <p>- Koncentráció, feladattartás, figyelem</p> <p>- Érdeklődés</p> <p>- Emlékezet</p> <p>- Képzelet</p> <p>Problémamegoldó képesség</p> <p>2. Érzékszervi szféra, percepció</p> <p>- Tetsémaismeret</p> <p>- Hallásérezékelés /auditív percepció/</p> <p>- Látásérezékelés /vizuális percepció/</p> <p>- Tapintásérezékelés /taktilis érzékelés/</p> <p>- Koordinációs működés /test, kéz, láb, szem/</p> <p>- Kinesztetikus érzékelés, keresztcsatornák működése</p> <p>- Téri irányok, relációk érzékelése, időérezékelés</p>	<p>képességek</p> <p>b) Erkölcsi megítélő képesség, udvariasság, érintkezési szokások, alkalmazkodás</p> <p>2. Érzelmek, motiváció, beállítódás, akarati megnyilvánulások</p> <p>a) Érzelmek, motivációk, beállítódás</p> <p>b) Akarati tényezők</p>	<p>b) Nyelvi kifejezőkészség</p> <p>3. Nonverbális kommunikáció</p>	<p>a) Ábrázoló tevékenység /rajzolás, festés, mintázás, kézimunkázás/</p> <p>b) Ábrázolás a mindennapi életben /játék, barkácsolás, díszítés/</p>
--	--	---	---

Az egyes részterületek között átfedések találhatóak, mivel az egyes pszichikus funkciók nem válnak el élesen egymástól.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek fejlődésének alapja, hogy szeretet, gondoskodás vegye körül az egyéni bánásmód, a személyes bensőséges kapcsolat kialakításához.

A gyermek számára biztonságot nyújt a megalapozott és következetes, ám rugalmasan kezelt szokásrendszer. A szokásrendszeren keresztül fejlődik normarendszere, mely az iskolás kor alapja.

Célunk, olyan szeretetteljes, biztonságos, derűs, nyugodt óvodai légkör biztosítása, amelyben a gyermeket már az óvodába lépés pillanatától fogva pozitív hatások érik a nemzetiségi nyelvvel való ismerkedés során.

Gyermekeinket az óvodáskor végére a következő készségekkel, képességekkel kívánjuk felruházni, figyelembe véve egyéni adottságaikat, fejlettségi szintjüket:

- Egészséges testfelépítésű, teherbíró,
- Mozgását, viselkedését irányítani képes,
- Testi szükségleteit kielégíti,
- Testséma képe alakulóban van,
- Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik,
- Megjelenik a szándékos bevésés és felidézés,
- Megjelenik a szándékos figyelem, melynek tartalma, terjedelme fokozatosan növekszik,
- Az elemi fogalmi gondolkodás kialakulóban van,
- Érthetően, folyamatosan kommunikál,
- Életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja magát kifejezni,
- Egyre inkább képes végighallgatni és megérteni mások beszédét,
- Ismeri szűkebb tágabb környezetét. Tudja nevét, lakcímét, szülei nevét, foglalkozását.

- Érzékeli az öltözködés és az időjárás összefüggéseit,
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, amelyek a környezete megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek,
- Képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermekkel egyaránt,
- Feladattudata kialakulóban van, feladat megértésében, a feladat tartásában, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg,

A gyermekek 6-7 éves korukra belépnek a lassú átmenet állapotába, amelyben óvodásból iskolássá érnek. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Óvodánkban az integráció megvalósulásával a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztését speciális szakemberek /gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógy-testnevelő, / bevonásával valósítjuk meg.

A különleges gondozásra jogosult gyermekeket a fejlettségüknek megfelelő intézménybe irányítjuk.

A nemzetiségi nyelvi nevelési folyamat eredményként:

- Érzelmileg kötődjenek a nyelvhez, amely érdeklődés és kíváncsiság formájában jelenjen meg.
- A gyermekekben alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a nemzetiség kultúrája és nyelve iránt.
- Érdeklődésük, kíváncsiságuk fontos és meghatározó elem legyen mindennapjaikban.
- Az üdvözlési- és udvariassági formákat ismerjék és alkalmazzák közösen és egyénileg is.
- Az óvodai élet folyamán érzékeljék a nemzetiségi nyelv sajátosságait.
- A gyermek rendelkezzen olyan szókinccsel, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteit egyéni képességeihez mérten a nemzetiség nyelvén is tudja közvetíteni.
- Tudjon tájékozódni a kommunikációs helyzetekben szókincsét használva.

- Az egyszerűbb utasításokat és kéréseket a gyermekek értsék meg, fogadják el, próbálják alkalmazni.
- Ismerjék és fogadják el és képességeik szerint alkalmazzák német nyelven a testápolási és gondozási teendők elvégzése során, illetve az étkezési szokások, szabályok kialakításánál, betartásánál az egyszerűbb közléseket, kéréseket, utasításokat.
- Ismerjen a nemzetiség kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat, esetenként tájnyelven is.
- Ismerkedjen meg a helyi nemzetiségi szokások, hagyományok és tárgyi kultúra értékeivel, tanulja meg azok tiszteletét és megbecsülését.
- Szívesen vegyen részt óvodánk hagyományőrző programjain.
- Fokozatosan jussanak el arra a szintre, hogy a játékos feladatokat akár mozgásminta nélkül is szóbeli helyesen végezzék. Az egyszerűbb szabályjátékokat ismerjék és fogadják el.

Az óvodában folyó nevelőmunka ellenőrzési, mérési, értékelési, rendszere

Óvodánk írásos dokumentumai

- Alapító okirat
- Az óvoda éves pedagógiai terve
- A gyerekek egyéni fejlődési-, fejlesztési terve, fejlődést nyomon követő dokumentáció
- Felvételi és mulasztási napló
- Gyermekvédelmi terv
- Közalkalmazotti szabályzat
- Nemzetiségi óvodai nevelés irányelve
- Óvodai csoportnapló,
- Óvodai nevelés országos alapprogramja
- Pedagógiai Program
- Szervezeti és működési szabályzat
- **Egészségfejlesztési terv**

Az ellenőrzés és értékelés célja a pedagógiai gyakorlat segítése és fejlesztése.

Területei:

- a dokumentumok ellenőrzése, elemzése
- a nevelőmunka feltételeinek ellenőrzése
- a pedagógiai gyakorlat ellenőrzése, elemzése, értékelése
- a pedagógiai program megvalósításának nyomon követése, ellenőrzése

Az óvoda pedagógiai munkájáért az óvoda vezetője a felelős, tehát az ellenőrzés és az értékelés is elsősorban az ő feladata.

Az ellenőrzés a nevelési terv folyamán ütemezetten történik, ezt az éves pedagógiai, működési terv tartalmazza.

A program sikerkritériumát „ A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén „ című programelem tartalmazza. Ehhez viszonyítva ellenőrizhető, elemezhető, értékelhető a gyermekek fejlettségi szintje. Elsősorban megfigyelésen alapuló, és képességmérő tesztekkel kiegészített értékelés is segíti a gyermekek egyéni fejlesztését vagy fejlesztésének lehetőségét.

A programhoz az alábbi szakmai dokumentumok elkészítése szükséges, melyek segítik az ellenőrzést, elemzést, értékelést:

- Az óvodavezető éves munkaterve.
- A gyermekcsoportok nevelési- fejlesztési terve

Programunk megvalósítása érdekében fontosnak tartjuk az együttműködést a szülők, az óvodapedagógusok, a nevelést segítő dolgozók és partnereink között.

Szekszárd, 2018. április 09.

Simon Attiláné
Óvodavezető

VII. Érvényességi rendelkezések, legitimációs záradék

Készítette: A Wunderland Óvoda nevelőtestülete
Szekszárd, 2018. március.

A nevelőtestület elfogadásának időpontja: 2018. április 11.

Óvodavezető jóváhagyása. 2018. április .

Óvodaszék, Szülői Munkaközösség véleményezte: 2018. április.

A fenntartó önkormányzat jóváhagyása: 2018. április 24.

Tájékoztatásul megkapták:

1. Szekszárdi Német Nemzetiségi Önkormányzat
2. Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlésének Humán Osztálya
3. Óvodaszék
4. Szülői Munkaközösség
5. Nevelőtestület

Irattári száma: ..... /2018

Hatályba léptetés: 2018. szeptember 1.

Érvényesség: visszavonásig

Felülvizsgálat: 2019

Nyilvánosság: Közvetlen és közvetett partnereink számára megtekinthető az intézmény könyvtárában, valamint az óvodai csoportokban és az óvoda honlapján.

Tájékoztatás a szülői értekezleteken, Szülői Munkaközösség értekezletein.

Simon Attiláné
Óvodavezető

1. számú melléklet Alapító okirat

Okirat száma: VI/B. 266-1/2016.

Alapító okirat módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (2) bekezdése alapján a Wunderland Kindergarten a Szekszárdi Német Nemzetiségi Önkormányzat Óvodája alapító okiratát a következők szerint adom ki:

1. A költségvetési szerv megnevezése, székhelye, telephelye

- 1.1. A költségvetési szerv
  - 1.1.1. megnevezése: Wunderland Kindergarten a Szekszárdi Német Nemzetiségi Önkormányzat Óvodája
  - 1.1.2. rövidített neve: Wunderland Óvoda
- 1.2. A költségvetési szerv idegen nyelvű megnevezése
  - 1.2.1. német nyelven: Wunderland Kindergarten der Szekszárder Deutschen Selbstverwaltung
- 1.3. A költségvetési szerv
  - 1.3.1. székhelye: 7100 Szekszárd, Wesselényi utca 19.

2. A költségvetési szerv alapításával és megszűnésével összefüggő rendelkezések

- 2.1. A költségvetési szerv alapításának dátuma: 1993.02.01.
- 2.2. A költségvetési szerv alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv
  - 2.2.1. megnevezése: Szekszárdi Német Nemzetiségi Önkormányzat
  - 2.2.2. székhelye: 7100 Szekszárd, Rákóczi utca 69-71.

3. A költségvetési szerv irányítása, felügyelete

- 3.1. A költségvetési szerv irányító szervének
  - 3.1.1. megnevezése: Szekszárdi Német Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete
  - 3.1.2. székhelye: 7100 Szekszárd, Rákóczi utca 69-71.

- 3.2. A költségvetési szerv fenntartójának
 3.2.1. megnevezése: Szekszárdi Német Nemzetiségi Önkormányzat
 3.2.2. székhelye: 7100 Szekszárd, Rákóczi utca 69-71.

4. A költségvetési szerv tevékenysége

- 4.1. A költségvetési szerv közfeladata: A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 6. pontja szerinti óvodai ellátás.

- 4.2. A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

	szakágazat száma	szakágazat megnevezése
1	851020	Óvodai nevelés

- 4.3. A költségvetési szerv alaptevékenysége:

- 4.3.1. Ellátja a következő óvodai nevelési feladatokat:

- 4.3.1.1. az óvodáskorú (3-7 éves) gyermekek testi-lelki-szellemi szükségleteinek kielégítése;
- 4.3.1.2. a gyermekek érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelése, szocializációjának biztosítása;
- 4.3.1.3. a gyermekek anyanyelvi, valamint értelmi fejlesztésének és nevelésének megvalósítása;
- 4.3.1.4. a gyermekek egészséges életmódra nevelése, az egészséges környezet biztosítása;
- 4.3.1.5. a gyermeki fejlődést elősegítő tevékenységek megszervezése;
- 4.3.1.6. a személyiségvonások fejlesztése a játéktevékenységeken keresztül sokoldalú tapasztalatszerzés biztosításával;
- 4.3.1.7. különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrált nevelésének megvalósítása:
- 4.3.1.7.1. enyhe fokban értelmi fogyatékos gyermekek integrált nevelése;
- 4.3.1.7.2. egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek óvodai nevelése integráltan;
- 4.3.1.8. nemzetiségi óvodai nevelés biztosítása:
- 4.3.1.8.1. német kétnyelvű nemzetiségi nevelés;
- 4.3.1.9. az esélyegyenlőség kialakítása, a különböző hátrányok minél teljesebb kompenzálása:
- 4.3.1.9.1. kompetenciaalapú óvodai nevelés.

- 4.4. A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
1	013350	Az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok
2	041231	Rövid időtartamú közfoglalkoztatás
3	041232	Start-munka program – Téli közfoglalkoztatás
4	041233	Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás

5	041236	Országos közfoglalkoztatási program
6	041237	Közfoglalkoztatási mintaprogram
7	086020	Helyi, térségi közösségi tér biztosítása, működtetése
8	091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
9	091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
10	091130	Nemzetiségi óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
11	091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
12	096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
13	096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
14	107080	Esélyegyenlőség elősegítését célzó tevékenységek és programok

4.5. A költségvetési szerv illetékessége, működési területe:

4.5.1. Szekszárd város közigazgatási területe.

4.5.2. Szabad kapacitás esetén, a férőhelyek maximális kihasználtsága érdekében az intézmény szolgáltatásai a Tolna megye közigazgatási területén lakók számára is biztosíthatók.

5. A költségvetési szerv szervezete és működése

5.1. A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje: Nyilvános pályázat útján, határozott időre, 5 évre Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének egyetértésével a Szekszárdi Német Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete nevezi ki, bízta meg a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény, valamint a vonatkozó egyéb jogszabályok rendelkezései alapján.

5.2. A költségvetési szervnél alkalmazásban álló személyek jogviszonya:

	foglalkoztatási jogviszony	jogviszonyt szabályozó jogszabály
1	közalkalmazotti jogviszony	a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény
2	munkaviszony	a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
3	megbízásos jogviszony	a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
4	vállalkozás jellegű jogviszony	a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény

6. A köznevelési intézményre vonatkozó rendelkezések

6.1. A köznevelési intézmény

6.1.1. típusa: Óvoda

6.1.2. alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. §-a szerinti óvodai nevelés, nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése, a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.

6.1.3. gazdálkodásával összefüggő jogosítványok: Gazdálkodási feladatait az intézmény maga látja el.

6.2. A feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám a köznevelési intézmény

	feladatellátási hely megnevezése	tagozat megjelölése	maximális gyermek-, tanulólétszám
1	7100 Szekszárd, Wesselényi utca 19.		249 fő

6.3. A feladatellátást szolgáló ingatlanvagyon:

	ingatlan címe	ingatlan helyrajzi száma	vagyon feletti rendelkezés joga vagy a vagyon használati joga	az ingatlan funkciója, célja
1	7100 Szekszárd, Wesselényi utca 19.	4534/3	használati jog	óvoda

7. Záró rendelkezés

Jelen alapító okiratot 2016. július 1. napjától kell alkalmazni, ezzel egyidejűleg a költségvetési szerv 2014. május 6. napján kelt, VI. 95-4/2014. okiratszámú alapító okiratát visszavonom.

Kelt: Szekszárd, 2016. április 27.

Dr. Józán-Jilling Mihály elnök
Szekszárdi Német Nemzetiségi
Önkormányzat

